

СУЧАСНІ ОПЕРАТИВНО-ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ УКРАЇНИ У ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Курбанова Оксана Сергіївна

Курсант ФПФППД (ПД-031)

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Україна

Фурсов Владислав Миколайович

Курсант ФПФППД (ПД-031)

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Україна

Науковий керівник: Карповський Сергій Вікторович

викладач кафедри оперативно-розшукової діяльності, полковник поліції

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Україна

Сучасні оперативно-технічні засоби, що використовуються правоохоронними органами України у протидії злочинності

На сьогодні, неможливо уявити життя без технологій, адже вони стали невід'ємною частиною життя кожної людини. Зазначимо, що з розвитком державності та набуття більшої прогресивності, в Україні змінюється місце і роль правоохоронної системи, зокрема Національної поліції України. Так, технології відіграють не малу роль також і під час виконання професійних обов'язків працівниками правоохоронних органів, так як самі по собі допомагають полегшити процес розшуку та, в подальшому, доказування вини правопорушників. На жаль, останнім часом в українському суспільстві більш характерними стали такі явища, як загострення криміногенної обстановки з одночасним зростанням злочинності, зниження рівня життя населення, пов'язаного з соціально-економічною нестабільністю. Саме тому все більшій актуальності набувають питання аналізу оперативно-технічних засобів, що використовуються правоохоронними органами у протидії злочинності.

Насамперед, потрібно зауважити на тому, що можливість використання засобів оперативно-розшукової діяльності визначена в багатьох національних нормативно-правових актів, наприклад, Конституцією України [1], Кримінальним процесуальним кодексом України [2], Законами України «Про оперативно-розшукову діяльність» [3], «Про Національну поліцію» [4] та відомчих нормативно-правових актах. Хоч Основним Законом нашої держави виступає Конституція України, однак більш ширше повноваження оперативних підрозділів висвітлюються саме в Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність», де також і чітко закріплені можливі для застосування оперативно-технічні засоби, що направлені на протидію злочинності в цілому.

У свою чергу, відповідне застосування сучасних технічних засобів та певне вдосконалення прийомів їх використання в протидії злочинності визначається досить дієвим резервом підвищення ефективності оперативно-розшукової діяльності. Доцільним є зазначити, що використовувані оперативними підрозділами технічні засоби, прийнято називати «оперативною технікою», а відносять до неї: спеціально виготовлені оптико-механічні та електронно-оптичні прилади; прилади відео-, аудіо- запису; пошукові прилади; прилади, які слугують для імітування знарядь вчинення кримінальних правопорушень та інше. Також, не менш

ефективним засобом оперативно-розшукової діяльності є розшукові собаки, які спеціально натреновані та застосовуються в розкритті кримінальних правопорушень, розшуку та затримання правопорушників, виявленні наркотиків, в припиненні масових заворушень [5, с. 200].

Слід зауважити на тому, що самі по собі оперативно-технічні засоби визначаються певною складовою оперативної техніки, що використовується оперативно-технічними підрозділами згідно чинного законодавства задля проведення оперативно-технічних заходів [6, с. 79]. На практиці, до таких заходів відносять: 1) фото-, відео-, аудіоапаратура, яка певним чином слугує для одержання необхідної інформації під час провадження слідчих дій, оперативно-розшукових заходів та інше; 2) засоби одержання оперативно-розшукової інформації для розшуку зниклих правопорушників (злочинців), які використовуються задля забезпечення активного розшуку правопорушників та встановлення причетності осіб до факту вчинення кримінального правопорушення; 3) спеціальні хімічні речовини, які застосовуються в роботі карного розшуку, боротьби з організованою злочинністю, боротьби із злочинністю у сфері економіки тощо, з метою створення штучних умов для посилення слідоутворення та одержання оперативно-розшукової інформації; 4) засоби пошукової техніки, які самі по собі розширюють можливості виявлення речових доказів для об'єктивного та повного розкриття кримінального правопорушення; 5) прилади бачення у темряві, які спрямовані на спостереження в умовах маскуванню у темні години доби або у затемнених приміщеннях та інші [7, с. 177]. Даний перелік оперативно-технічних засобів, які безпосередньо використовуються в діяльності правоохоронних органів не є вичерпним, адже їх досить велика кількість.

Отже, можна зробити висновок, що оперативно-технічні засоби, що створені та направлені на безпосереднє запобігання та протидію злочинності відіграє не малу роль саме в забезпеченні ефективності виконання своїх службових обов'язків працівниками правоохоронних органів. Без наявності даних засобів в функціональному оснащенні оперативних підрозділів, проведення оперативно-розшукових заходів здійснювалося набагато повільніше в умовах сучасності.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року №254к/96ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Кримінальний процесуальний Кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
3. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 р. № 2135-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>.
4. Про Національну поліцію України: Закон України від 02.07.2022 №580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
5. Пеньков С.В. Класифікація засобів оперативно-розшукової діяльності. Форум права, 2016. 199-202 с.
6. Хараберюш І.Ф. Оперативна техніка як теоретико-прикладна категорія оперативно-розшукової науки. Вісник Маріупольського державного університету. Серія «Право», 2017. 77–82 с.
7. Кобець М.В. Щодо застосування науково-технічних засобів у розкритті злочинів. Актуальні проблеми розкриття та розслідування злочинів. К.: Нац. акад. вн. справ, 2012. 176-177 с.